

TEGENWERPINGEN

DE KRACHT VAN BURGERBERAAD

AANVAL

VERDEDIGING

1.

Het mandaat van een burgerberaad is **stysteemondermijnend** en strijdig met het mandaat van de **gekozen volksvertegenwoordigers**.

Een burgerberaad is een **bewezen aanvulling** op het huidige democratische stelsel om vaak genegeerde, complexe problemen **duurzaam** en **innovatief** op te lossen. Zonder mandaat gebeurt er meestal weinig met de ontwikkelde oplossingen.

2.

Een burgerberaad opereert in een comfortabel maatschappelijk **vacuüm** waardoor niet alle relevante actoren en factoren worden betrokken.

Een (volwaardig) burgerberaad betreft altijd externe (ervarings)**deskundigen** voor een compleet beeld en ontwikkelt mede op basis daarvan innovatieve oplossingen met veel steun onder de bevolking. Vaak kunnen mensen uit de doelgroep ook zelf experts en bronnen **aandragen**.

3.

Ingelote burgers kunnen de **complexe** problemen van deze tijd niet oplossen, dat moeten onze gekozen volksvertegenwoordigers doen, zij zijn daarvoor het meest **geschikt**.

Burgerberaden in binnen- en buitenland bewijzen dat burgers/inwoners - bij effectieve, onafhankelijke procesbegeleiding - (bijna) **ongeacht opleiding, achtergrond en ervaring** prima kunnen meedenken en meedoen.

AANVAL

4

We hebben toch al een inspraak- en **participatiebeleid**? Extra middelen voor communicatie en participatie, zoals een (bindend) referendum of burgerberaad, zijn niet nodig.

5

Ingelote burgers hebben bepaalde **belangen**, dat heeft **invloed** op de uitkomst en valt vooraf niet te controleren.

6

In Frankrijk heeft een burgerberaad niet gewerkt, dat **bewijst** toch dat burgerberaden niets toevoegen?

VERDEDIGING

De huidige mogelijkheden worden vooral gebruikt door de **usual suspects**. Het is goed om de democratische gereedschapskist aan te vullen met meer gereedschappen, van passief tot en met (inter)actief, afhankelijk van de uitdaging.

Een volwaardig burgerberaad heeft een internationaal **bewezen** opzet met randvoorwaarden, criteria en best practices. Vast onderdeel is selectie en gewogen loting voor representativiteit, waardoor veel **diverse** belangen worden vertegenwoordigd. Verder staat het algemeen belang altijd voorop.

De meeste burgerberaden werken prima. De Franse president **beloofde** veel voorstellen van het eerste nationale klimaatburgerberaad over te nemen. Dat gebeurde niet door lobby en politieke **weerstand**. Leermoment: de rol van politici bij een burgerberaad moet goed worden ingekaderd.

AANVAL

VERDEDIGING

7

De selectie van externe experts biedt ruimte voor beïnvloeding, zodat kan worden **gestuurd** op bepaalde uitkomsten.

De selectie van experts moet **zorgvuldig** gebeuren en zorgen voor brede inbreng, bijvoorbeeld vanuit de wetenschap en door ervaringsdeskundigen. Vaak kunnen mensen uit de doelgroep ook **zelf** experts en bronnen **aandragen**.

8

We hebben **gekozen** volksvertegenwoordigers, is dat niet genoeg?

In ons democratische stelsel en overheidsbeleid zijn praktisch opgeleiden **ondervertegenwoordigd**. Verder is een aanzienlijke groep mensen 'afgehaakt'. Via selectie, gewogen loting en intensieve werving voor een (volwaardig) burgerberaad is de kans groter dat hun stem (beter) wordt gehoord.

9

De **kosten** voor een burgerberaad zijn erg hoog.

Vanwege de relatief hoge kosten moet de inzet van een (volwaardig) burgerberaad **passend** zijn bij de omvang en complexiteit van de uitdaging, ook in relatie tot de **meerwaarde**, financieel en anderszins, op lange termijn. Hiervoor is een internationaal gebruikte lijst met randvoorwaarden en criteria.

AANVAL

VERDEDIGING

10

Een burgerberaad is **oncontroleerbaar** en zorgt voor een chaotische democratie waarin niet duidelijk is wie waarover gaat en waarom.

Volwaardige burgerberaden zijn zeer **transparant**, onder meer over proces, financiering, bronnen en uitkomsten. Ze zijn daardoor goed **controleerbaar** en passen prima in ons democratische stelsel, dat meer omvat dan verkiezingen en politieke partijen.

11

Worden de voorstellen door politici niet **genegeerd** of afgezwakt?

Het grote risico is inderdaad dat 'de politiek' vanwege electorale belangen of door druk van lobbyisten toch niet doet wat het burgerberaad heeft voorgesteld. Daarom zijn een **helder mandaat**, een openbaar proces en journalistieke controle zo belangrijk. Openbaar betekent dat iedereen de argumentatie van het burgerberaad kan volgen en de afwegingen snapt.

Een helder mandaat moet van te voren duidelijk maken dat het parlement de voorstellen overneemt als een van te voren bepaald percentage van het burgerberaad ermee heeft ingestemd. Meestal is dat rond een percentage van 60% instemming per voorstel. Als er vooraf zulke **duidelijke afspraken** zijn en als het voorstel van het beraad rechtvaardig en breed gedragen onder de bevolking is, kunnen politici het simpelweg niet afzwakken.

AANVAL

12

Hoe weet je dat er geen mensen deelnemen **zonder mening** over het onderwerp van het burgerberaad?

13

De leden van het burgerberaad zijn toch nooit een **representatieve** groep? Ze moeten de uitnodiging accepteren en dat doen ze alleen als ze het onderwerp interessant vinden.

VERDEDIGING

Dit zal niet snel voorkomen, ten eerste omdat deelname natuurlijk **vrijwillig** is, en ten tweede omdat het onderwerp van het burgerberaad meestal al vroeg bekend is. Mensen zonder interesse voor bijv. Schiphol zullen waarschijnlijk niet snel meedoen met een burgerberaad over de Nederlandse luchtvaart. Dit heeft ook een potentieel **nadeel**: er is een kans dat vooral mensen die direct betrokken zijn bij het onderwerp in het burgerberaad komen. Dit kan worden opgelost door hier zowel tijdens de aanmeldingsprocedure als de loting rekening mee te houden.

Dat is een **terecht punt** waar rekening mee moet worden gehouden in het proces. Het blijkt daarentegen wel dat aan een burgerberaad veel meer verschillende mensen meedoen dan aan klassieke inspraakprocessen: juist omdat ze **persoonlijk uitgenodigd** worden, nemen mensen deel die zich anders zelden met politiek of inspraak bemoeien. Alleen daarom al is een burgerberaad **representatiever** dan andere vormen van inspraak. Daarnaast speelt het volgende feit ook een belangrijke rol: in de loop van het burgerberaadproces worden de deelnemers steeds minder representatief: ze krijgen steeds meer ervaring met het onderwerp, over de verschillende belangen en over hoe ze daarover in overleg moeten gaan. Dat is nu eenmaal niet te vermijden. Ze blijven wel representatief voor een heleboel andere factoren, zoals de belangen die ze vertegenwoordigen.

AANVAL

VERDEDIGING

Wat als gelote burgers ook bepaalde **belangen** hebben?

14

Dat zal ongetwijfeld zo zijn, en daar is op zich niets mis mee. Het representatieve karakter van het burgerberaad zorgt ervoor dat er veel **verschillende** belangen aanwezig zijn. De belangen van grote, gevestigde maatschappelijke spelers zullen minder impact hebben. Gelote burgers zijn minder **vatbaar** voor lobby dan politici.

Bovendien blijkt uit ervaring en onderzoek dat leden van een burgerberaad, eenmaal geconfronteerd met de belangen van zoveel anderen, het eigenbelang **relativeren** en meer oog krijgen voor het algemene belang. Cruciaal is dat de leden niet herkozen hoeven te worden en dus gemakkelijker op de lange termijn durven denken. Ze hoeven het bovendien niet voortdurend met elkaar oneens te zijn voor het oog van de camera; ze kunnen naar elkaar luisteren en samenwerken!

AANVAL

VERDEDIGING

Heeft een klimaat BB niet alleen zin op **EU-niveau**?

15

Zeker niet! Natuurlijk zou het helemaal geen slecht idee zijn om ook op Europees niveau een burgerberaad te organiseren, aangezien de klimaat- en ecologische crisis een **grensoverschrijdend** probleem is dat een collectieve aanpak nodig heeft. Hier zijn alleen wel wat dingen op in te brengen: het is hard nodig om zo snel mogelijk in **actie** te komen tegen de klimaat- en ecologische crisis, en vanuit logistiek oogpunt is een Europees burgerberaad veel lastiger op te zetten. Denk bijvoorbeeld aan locatie, taal, politieke navolging etc.

Daarnaast worden veel **concrete** beslissingen op nationaal niveau genomen in de manier waarop ieder land zijn eigen uitstootreductie voor elkaar krijgt. Het gaat bovendien niet alleen om het tegengaan van klimaatverandering, maar ook om maatregelen ter aanpassing op de gevolgen ervan. Dus niet alleen: wat kan Nederland doen om klimaatverandering en de ecologische afbraak tegen te gaan? Maar ook: welke keuzes moeten er in Nederland gemaakt worden om met die veranderingen om te kunnen gaan?

Ten slotte zet het Burgerberaad Klimaat & Milieu via de Nederlandse overheid automatisch meer druk op de EU en VN. Maar zoals gezegd, ook een Europees of wereldwijd burgerberaad zou een **verrijking** zijn van het klimaatbeleid. Daarom komen er achter de schermen ook al initiatieven op om een Europees klimaatburgerberaad te organiseren.

TEGENWERPINGEN

DE KRACHT VAN
BURGERBERAAD

AANVAL

VERDEDIGING

16

Identitaire kenmerken van burgers vormen echter een zeer **onwaarachtige basis** voor dwingende adviesmacht. Ook de claim dat burgerberaden in hoge mate representatief zijn deugt dus niet.

Zo wijst zij er terecht op dat loting op bepaalde kenmerken alleen niet vanzelf een dwarsdoorsnede van de samenleving oplevert.

Daarom werd bijvoorbeeld bij het klimaatburgerberaad in Schotland ook de houding van deelnemers ten opzichte van klimaat meegenomen; zo ontstond een goede afspiegeling van de verschillende opvattingen die onder de bevolking leven.

BURGERBERAAD
VOOR ROERMOND

Referenties: 11-15 zie <https://extinctionrebellion.nl/burgerberaad-veelgestelde-vragen/>, 16 zie <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/06/17/burgerberaden-leiden-tot-een-chaotische-democratie-a4133827?t=1714040067> en <https://decorrespondent.nl/13527/burgerberaden-veroorzaken-geen-chaos-ze-zijn-er-een-oplossing-voor/8e602a1b-aa4f-0fa7-1c65-7875c18c959f>